

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah številka 3.

Št. 5. V Ljubljani, 15. marcija 1898. Leto XV.

Obseg: Pridelovanje špargljev. — Drugo pretakanje vina. — Kako daleč vsaksebi naj so drevesa na vrtu. — Kako se osnuje podružnica c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Novi davčni zakon. (Dalje) — Novi civilno-postopni zakoni. (Dalje) — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva — Tržne cene.

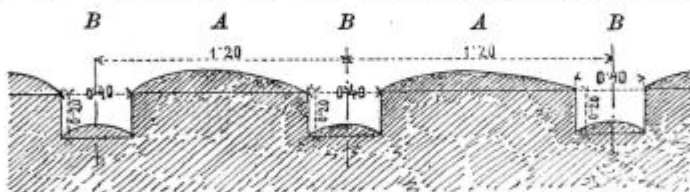
Pridelovanje špargljev.

Danes je znanih več načinov, po katerih vzgajajo šparglje, najpriporočljivejši pa je oni, ktere ga se drži Obrecht (Obrecht), pridelovalec špargljev v Alzaciji. Obrecht je pri špargljih dosegel velike uspehe in je vzgojil izborno vrsto, katero imenuje „Obrechtov orjaški špargelj“. Ker je ta način res priporočila vreden, popisati ga hočemo v nastopnih vrsticah prav na kratko.

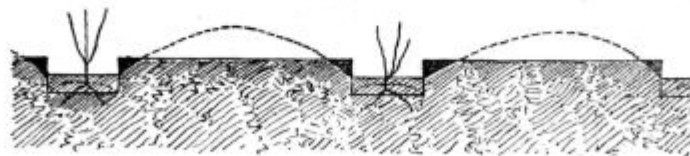
Šparglju najbolj ugaja srednje zvezna ilovnopeščena ali peščenoilovna rahla zemlja, ki v zgornjih plasteh ni prevlačna. Kdor sadi le malo špargljev, pripravi lahko vsako zemljo, da je dobra, kdor pa jih sadi mnogo, stalo bi izboljšanje preveč. Sicer pa se pridelovanje špargljev v veliki meri priporoča le tisti, koder imajo prikladno zemljo. Koder imajo po vrtilih zvezno zemljo, lahko jo izboljšajo, če ji primešajo peska, apnenčevega grušču, žaganja, pepela ali drugih takih rečij; lahka zemlja pa se izboljša z govejim ali prasičjim gnojem. Špargelj porabi jako mnogo gnoj, ki pa mora

biti seveda tak, da ga lahko užije. Treba je torej skrbeti zanj. Potem špargljišče ne sme biti plevelno. Zato je dobro, če se pred zasaditvijo špargljev na dotičnem prostoru prej eno ali dve leti pridelujejo okopavine. Špargelj

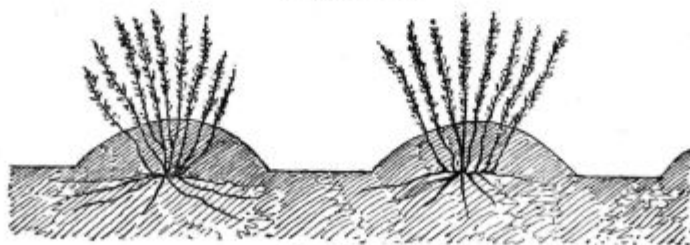
zahteva močno zemljo, v kateri vsaj uže 10—20 let ni rasel. Prav pripravni za špargljišča so preorani travniki ali pa deteljišča, toda tudi tukaj je treba leto pred zasaditvijo pridelovati kako okopavino. Šparglji se zasajajo vedno spomladi, nikdar pozno jeseni; pač pa jim je zemljo treba pripraviti uže prejšnje leto meseca septembra. Tiste snovi, s katerimi hočemo izboljšati zemljo, raztrosimo po tleh, in ravno tako tudi podelanega gnojila ali sploh gnojila, ktera mislimo rabiti. Množina jim je odvisna od kakovosti zemlje. Potem zemljo 35 do 45 cm globoko preorjemo ali prekopljemo, pri čemer se vse snovi dobro pomešajo med prst. Čez zimo se prst zgodi in spomladi jo povlečemo z brano. Nato se svet razdeli in pripravi, kakor kaže podoba 14. Špargljeve vrste se zaznamujejo na 120 cm in

Podoba 14.

Podoba 15.

Podoba 16.

tamkaj se napravijo jarki po 40 cm široki in 20 cm globoki. Sreda prvega jarka naj bo 60 cm od kraja. Zemljo iz jarkov zmečemo med nje (A nad črto v pod. 14). V jarke nasadimo po 1 m vsaksebi lesenih palic tako, da mole še 10—25 cm nad zemeljsko površino. Te palice zaznamujejo mesta, kam naj sadimo šparglje. To pa je treba zato, da so sadike vsajene v pravih razdaljah, da imajo dosti prostora, torej dosti zraka in svetlobe. K vsaki palici se naspe z motiko nekaj perišč rahle zemlje, naredo se kupčeki (B v pod 14.) in nanje se polože špargljeve sadike. Tem se varno razprostro korenine in se zasujejo z rahlo zemljo, k večjemu 6—8 cm na debelo. Špargljeve korenine je treba skrbno izbrati. Obreht pravi, da naj se sade le šparglji najboljših vrst, kateri se vzgoje iz semena 6—12letnih rastlin. Tako seme daje namreč same lepe sadike. Vrsta špargljeva je torej v prvi vrsti merodajna, velikost sadik šele v drugi.

Najboljše so srednje velike sadike, ki nimajo mnogo, pač pa velika in dobro razvita očesa. Enoletne rastline so boljše nego dveletne, dveletne boljše nego triletno, če so le krepko razvite. Kadar so korenine vsajene, nasuje se zemlja v jarke med kupčke, da se poravna. Vsaka sadika leži sedaj 5—8 cm nad jarkovim dnom in je pokrita z zemljo 6—8 cm (glej podobo 15.; črno zaznamovani vogli se pokopljejo). Palice ostanejo v zemlji ter prva leta nanje privezujemo vzrastle šparglje. To pa je treba storiti, ker šparglji zrastejo po 60—80 cm visoko in ker so tenki in jih korenine le slabo držo v zemlji, bi poleyli, ali pa bi jih poškoval veter. Špargljevo zelišče pa moramo v začetku na vsak način pustiti, da se krepko razvije ter pripravi koreninam veliko zalogo redilnih snovij, sicer bi nam pozneje ne mogle roditi mnogo špargljev. Če pa je rastlina rahlo privezana na palico, ne zgodi se ji nič. Zemljo je večkrat treba okopati in opleti, druge rastline naj se pa ne sade vmes. Poleti se šparglji v suhem vremenu osujejo z zemljo med jarki. Najbrž se bo uže prvo leto pokazala špargljeva muha, kateri je takoj treba napovedati boj. Rilčkarji se otresajo dopoldne. Pod rastline se razprostro rjuhe, na ktere se na lahko otresejo hrostki. Škodljivce je seveda treba pokončati. Ko jeseni poneha rast, poreže se špargljevo zelišče kakih 20 cm nad zemljo in se požge, najbolje kar na mestu. Potem se zemlja prav skrbno 30—40 cm globoko prerahlja. Pri tem pa je iznad rastlin treba odkopati toliko prsti, da so pokrite še kake 3 do 4 cm na debelo. Potem se povrhu natrosi starega pode lanega gnoja, kateri se pokrije z nekoliko zemlje. Nikdar pa ne smemo devati gnoja kar na rastlino, sicer nam rastlina segnije. Če se kakšna rastlina ne prime, jo je treba prihodnjo pomlad nadomestiti in je to treba zaznamovati na palici. Na šparglje se naspe toliko prsti, da so pokriti blizu 6 cm na debelo; obdelujejo se pa ravno tako, kakor prej.

Drugo jesen se rastlinam prirežejo stebila 12 do 14 cm nad zemljo, prst se odstrani iznad korenin, kakor prvo jesen; krepkim rastlinam se pobero palice, potem pa se pognoji s starim gnojem ali z mešancem ter zopet pokrije 2—5 cm na debelo s prstjo. Tretjo pomlad je zopet treba zemljo zrahljati (prekopati). Potem se na mlajše rastline naspe prsti 8—10 cm na debelo, na tiste pa, ki bodo uže to leto dajale špargljev, 15—18 cm na debelo, kakor osipljemo krompir. Pri tej priliki se tudi poruje suho zelišče. Prvi šparglji, ki pribodejo iz zemlje, se lahko porabijo. Po tem, ali kdo hoče bledih ali zelenih špargljev, se ravna tudi pridelovanje. Beli ostanejo šparglji, če se potrgajo, predno se prikažejo iz zemlje, na prostem pa pozelené. Z roko se odstrani zemlja glo-

boko doli proti koreninam, od koder rastejo šparglji, kazalec in sredinec se postavita na izrastek, palec pa predenj in se odlomi, da se prav malo rani. Ta način je celo boljši, kakor rezanje špargljev; rastlina se hitro preišče in mladi izrastki se ne poškojujejo. Z nožem pa se to lahko zgodi in rastlina potem kaj rada začne gniti. Pri velikih nasadih prav dobro služi motika, s katero je pa vendar treba prav varno ravhati, da se ne poškojujejo mladi poganjki. Več kakor dveh ali treh špargljev prvo leto ne smemo utrgati, podsajenim rastlinam pa niti teh ne, ampak, kadar jim zelišče doraste 40—50 cm visoko, se priveže na palice. Okopavati in pleti je treba vedno. Tiste rastline, ki so nam uže dale špargljev, osujemo četrto pomlad 25 cm visoko, slabše rastline pa 15 cm. Od prvih lahko trgamo šparglje 3—4 tedne, od drugih k večjemu vsakih 14 dni enega, od slabih pa nič. Kadar se četrto leto delajo kupčeki (pri osipanju), se porabi za dve vrsti zemlja s prostora med njima, tako da se porabi vsa prst z vsakega drugega vmesnega prostora, na pr. s 1., 3., 5. itd., z 2., 4., 6. itd., pa nič. Potem se po teh prostorih potrosi nekoliko gnoja, najbolje zelo slamnega, po katerih se hodi, kadar je treba lomiti šparglje. Po trgatvi pa se tudi ta gnoj pokrije s prstjo. Kadar se porežejo stebila, naredo se s prstjo, katero spomladi vzamemo s kupčkov, zopet novi kupčeki, tisti pa, katerih nismo razgrebli, se okopljejo. Potem se šparglji, kakor je uže znano, nekoliko odgrebo in pognoje. Prvo leto se kupčeki naredo 25—30 cm visoki, in zato se porabi prst tistih vmesnih prostorov, s katerih se ni porabila uže prejšnje leto. Tudi ti prostori se pognoje s slannim gnojem, po katerem ob trgatvi hodimo, druga dela pa so ravno taka, kakor prejšnje leto. Podoba 16. nam kaže špargljev nasad v petem letu. Kupčeki so vsako leto nekoliko širji, vendar jih ne delamo večjih, nego 30 cm visoke. Kadar se porabi vsa prst, se pognoje vmesni prostori vsako leto nekoliko, po trgatvi pa se ta gnoj pokrije s prstjo. Da šparglje sadimo v jarke, je vzrok to, da imamo pozneje dosti zemlje, kadar rastline osipljemo. Osipljemo pa zato, da dobimo dolgih špargljev. Jeseni pa prst zato odkopavamo raz rastline, da preprečimo, da ne začno prehitro rasti in da ne začno gniti. Podkopavanje mnogo gnoja v spodnjo plast pa so sedaj popolnoma zavrgli, ker se gnojenje s strani ali od vrha sponaša popolnoma povoljno.

Drugo pretakanje vina.

Sedaj je pravi čas, da se prične vino drugič pretakati. Od zadnjega pretakanja se je izločilo mnogo drož, in če se sedaj vino ne odstrani od teh drož, predno začne vnovič kipeti (kar se vrši navadno marcija meseca, ko prične tudi trta poganjati), vzdignejo se te drože in vino postane jako kalno in se dolgo časa ne očisti. Ako se pa vino pretoči v popolnoma čist, nezažveplan sod, predno prične kipenje (tiho kipenje), se ne izognemo samo takim neprijetnostim, ampak tudi vino veliko hitreje pokipi in se tudi hitreje očisti, ker je prišlo dokaj z zrakom v dotiko.

Ko vino prične kipeti, se odstrani sedanja voha in se nadomesti s kipelno veho; ako pa nimamo teh, se mora sod vsekakor le na rahlo zapreti, da bo mogla uhajati ogljikova kislina iz njega, kajti, če je sod dobro zabiti, se lahko pripeti kaka nezgoda.

Predno se nastavi kipelna voha, se odtoči nekoliko vina, da sod ni polen, ker se vsled kipenja tekočina raz-

širi in bi se vzdignila v kipelno veho, oziroma bi tekla pri veli ven, ako bi sod ostal polen.

Kipenje traja 1—2 tedna in je odvisno od množine še nepokipelega sladkorja. Po dokončanem kipenju se vino lahko umetno čisti (z želatino 6—15 gr, ribjim klejem 3—5 gr ali z jajčim beljakom od 2—4 jajec na hektotiter = 100 l); to znatno pospeši čiščenje vina. Ko se čistilo vlije v vino, napolni se sod in se pusti potem v miru do prihodnjega pretakanja, ki se vrši navadno meseca avgusta, ako je pa dotično vino namenjeno za steklenice, se čez 3—5 tednov po dovršenem čiščenju zopet pretoči v čeden, nezažveplan sod.

F. Gombač.

Kako daleč vsaksebi naj so drevesa na vrtu.

Vsako drevo potrebuje gotovega prostora za svoj razvoj. Mnogi neuspehi se dajo zarezati na rovaš sadilcu, ki se ni dovolj oziral na zahteve posameznih sadnih vrst ter drevesom ni dal dovolj prostora, ko jih je sadil. Nasledki pregostega sajenja se ne pokažejo takoj v prvih letih, kajti mlada drevesa imajo šestokrat dovolj prostora in prinašajo nekoliko let lepega sadu; pozneje pa, ko se veje razprostro nad zemljo, korenine v zemlji pa pridejo druga z drugo v dotiko, manjša se sadja število, velikost in dobrota, in drevesa jamejo hirati.

Za odmerjenje prostora ni moči navesti natančnih določeb, kajti ravnati se moramo po rasti drevesa. Vsaka vrsta sadja, da, vsaka posamezna razvrsta doseže svojo posebno širjavo; nekatere rode kmalu ter se potem ne razvijajo zeló, druge pa rastejo močno na širjavo ter še le pozno jamejo roditi. Tudi na to se je treba ozirati, ali se drevesne korenine razširjajo na strani ali silijo bolj v globčino. V poslednjem slučaju ni tolike nevarnosti, da bi se drevesa medsebojno ovirala. Posebno pa naj se ozira na kakovost tal. V krepki vlažni zemlji zahtevajo vsa sadna drevesa več prostora nego v plitvi in pusti, kjer se tudi ne razkošatijo tako zelo.

Jablane potrebujejo kot visokodebelna drevesa na vse strani 10 metrov prostora — le drevesa s slabjšo rastjo, kakor na pr. zlata zimska parmena 7 m — srednje visoka drevesa 5 do 6 m, pritlikavci kot piramide 3 do 4 m, palmete s štirimi vrhovi v špalirju 1·20 m, vodravni špalirji 1·50 m. Hruške dobé kot visoka drevesa 10 m, slabeje rastoče viste po 8 m, srednje visoka drevesa 6 m, piramide 4 do 5 m, v špalirju kot naveznjen kordon 40 cm, kot palmeta s štirimi vrhovi 1·20 m in za vsaka nadaljna dva vrhova po 60 cm več. Sladke črešnje dobe kot visoka drevesa po 8 do 10 m, kisle črešnje kot srednje visoka drevesa 5 m, mirabele 4 m prostora. Marelice dobe kot nizka drevesa 4 m, breskve kot nizka drevesa 4 m, v špalirju pa najmanj 2 m; one vrste pa, ki močneje rastejo v mastni zemlji, 3 do 4 m.

Kako se osnuje podružnica c. kr. kmetijske družbe kranjske?

Vprašanje, s katerim je naslovljen ta spis, se nam večkrat stavi, zato smo se namenili obširno odgovoriti nanje in podati nekako navodilo za snovanje podružnic. To se nam zdi potrebno z ene strani zato, da si prihranimo nepotrebne pisarjenja, z druge strani pa tudi zato, da se naša družba še bolj oživi in razširi. Uže sedaj štejemo okoli 90 podružnic in menimo, da nismo

presmeli, če upamo doseči v teku enega leta cel stotak podružnic.

§ 27. družbinih pravil določa: Pravi družabniki določenega kraja v deželi si napravijo z ozirom na njih stanovišča in posestva podružnico. — Družba je sestavljena iz nedoločenega števila podružnic, katerih ozemlje je, kolikor je mogoče, omejiti s potrditvijo občnega zbora po politični razdelitvi dežele.

Glasom tega paragrafa si torej morejo družabniki ustanoviti svojo podružnico, in sicer za določeno pokrajino, ki more obstati iz ene ali več občin ali far, kakor to bolje kaže. Pri glavnem odboru velja načelo, da more biti delovanje podružnice tem uspešnejše, na kolikor manjšo pokrajino je vtesnjena, oziroma, kolikor več imajo družabniki prilike, da se lahko zbirajo ter skupno delujejo v svoj prid. Seveda podružnica, ki je premajhna, tudi ne more uspešno delovati; zato velja načelo, da se dá dovoljenje za osnovanje podružnice le tedaj, ako se zglasi v to svrhu vsaj 20 udov.

Če je torej dovolj udov (najmanj 20), zglesi naj snovatelj to glavnemu odboru ter naj ob enem skliče osnovalni občni zbor, ki naj se tudi naznani glavnemu odboru. Če je mogoče, pride na ta zbor zastopnik glavnega odbora, drugače se pa od strani tega odbora osnutje podružnice začasno potrdi in podružnica more pričeti svoje redno delovanje. Stalno pa potrdi osnutje podružnice družbin občni zbor, za kar poskrbi glavni odbor sam.

Pri ustanovnem občnem zboru volijo družabniki iz svoje srede z nadpolovično večino glasov za tri leta odbor, ki sestaja iz podružničnega načelnika in iz najmanj štirih odbornikov (več jih tudi sme biti). Ta odbor vodi in oskrbuje podružnična opravila. Izvoljene odbornike je treba naznaniti glavnemu odboru. Ko jim poteče doba, za katero so bili izvoljeni, smejo biti iznova voljeni.

Podružnice imajo nalogo, odpravljati zapreke, ovirajoče napredek zemljedelstva, skrbeti za sredstva v prosep posameznih vrst kmetijstva, napravljati v podružničnem okolišu na svoje troške kmetijske razstave, drevesnice in trtnice, dobivati od glavnega odbora za tiste podpore, ter ravno tako tem potom tudi nadobavljati stroje in druge kmetijske potrebščine za združno porabo.

V založitev potroškov, združenih z oskrbovanjem podružniških opravil, se določa po sklepu občnega zbora del letnih doneskov družbinih udov in vsi drugi podružnični dohodki.

Predmete, kateri naj se obravnavajo v podružničnih zborih, kakor tudi njih zaporedno vrsto, določa podružnični odbor, po čegar sklepu načelnik, povabivši vse podružnične ude, sklicuje zbere, ki jih vodi kot prvosednik.

Kadar je načelnik zadržan, oskrbuje kot njega namestnik opravila po letih najstariši ud podružničnega odbora.

Da je zbor sklepčen, je treba, da je navzočih najmanj ena petina vseh podružničnih udov, in da je sklep veljaven, je treba nadpolovične večine glasov navzočih.

Glasuje se ustno; ako prvosednik spozna za potrebno, glasuje se tudi z vstajanjem in obsedanjem, pri volitvah z glasovnicami. Prvosednik glasuje samo pri volitvah in pa tedaj, kadar se glasovi enako porazdelé, ter odločuje v zadnjem slučaju, pridruživši se eni polovici enakih glasov.

O zborovih obravnavah je treba pisati zapisnik, kterege morajo podpisati prvosednik, zapisnikar in vsaj še eden družabnikov.

Vsaka podružnica mora zborovati vsaj dvakrat na leto, namreč enkrat pred občnim zborom in enkrat po občnem zboru.

Vrhu tega sme načelnik tudi sicer po potrebi, kadar večina odbornikov ali vsaj deset podružničnih udov zahteva, sklicati podružničen zbor.

Pri podružničnem zboru pred občnim zborom družbe je treba:

1.) ugotoviti imenik podružničnih udov ter zlasti zabeležiti v zapisnik izvršene volitve odbornikov;

2.) rešiti računski sklep za preteklo upravno leto ter priobčiti ga glavnemu odboru;

3.) posvetovati se o predmetih in predlogih, določenih za občni zbor;

4.) določiti denarne potrebščine za tekoče leto;

5.) voliti v občni zbor vsaj enega poslanca kot zastopnika podružnice, da izrazi podružnične želje in predloge, pri kateri volitvi pa podružnica ni omejena na svoje, to je v svojem imeniku navedene ude, ampak sme voliti vsakega družabnika. V občni zbor poslani družabniki smejo zastopati le po eno podružnico.

Nasvete in predloge, namenjene občnemu zboru v obravnavo, je treba poslati vsaj 14 dni pred občnim zborom glavnemu odboru, sicer se ozira na nje stoprav na prihodnjem glavnem zboru.

Na podružničnem zboru po občnem zboru naj se razpravljajo poročila o občnem zboru, zlasti pa storjeni sklepi.

V ostalem so podružnice v svojem področju samostojne; imajo pravico dopisovati neposredno občinskim zastopom in prvim stopnjam c. kr. oblastev; njih vloge, namenjene deželnemu zastopu, c. kr. političnemu deželnemu oblastvu in ministerstvu se smejo predlagati v imenu družbe le po glavnemu odboru, kateri jih mora brez upora in kar najhitreje — ako se mu potrebno zdi, s svojim mnenjem — poslati dotičnemu oblastvu.

Novi davčni zakon.

(Dalje.)

II. Prihodnina (rentnina).

Namen davčne preosnove je, kakor sem že v začetku omenil, da se vsi dohodki brez ozira na to, od kod izvirajo, podvržejo davku. OI dohodka iz zemljišč se plačuje zemljarina, oI poslopij hišnina, iz obrtov in podjetij pridobnina in od službenih prejemkov plačarina. Prihodki pa, katerih ne zadeva nobeden omenjenih davkov, so podvrženi prihodnini ali rentnini. Taki prihodki so zlasti doneski iz glavnice ali kapitala, in rentninske zavezance imenujemo tudi splošno kapitaliste.

Prejemki, od katerih je treba plačevati rentnino, so zlasti:

1.) Obresti in rente (prihodki) od državnih, deželnih in drugih obligacij;

2.) obresti od vseh posojil, kakor so obresti od delnih zadolžnic, zastavnih pisem, hipotekarnih posojil, posojil proti navadnemu dolžnemu pismu, proti menici; dalje od kupninskih ostankov, varščin, blagajničnih listkov, hranilnih vlog;

3.) eskomptni dobički, ki nadomeščajo obresti;

4.) zakupnine iz zakupa obrtov, obrtnih pravic in drugih predmetov, ne zvezanih niti zemljarini niti hišnini;

5.) rente (prihodki) vsake vrste, ktere proti določenim vlogam dajejo zavarovalnice, oskrbovalnice ali

drugačni zavodi, preživitki in dosmrtni užitki, prejemki iz pravic do užitkov;

6.) drugačna tekoča plačila ali podpore, v kolikor je dajalec zavezan dajati jih, kakor so prejemki za preživljenje, za opust ali dovolitev izvrševanja pravic in iznajdeb;

7.) obresti in dividende od vnanjih (neavstrijskih) vrednostnih popirjev.

Dasiravno kmetovalci ne bodo veliko prizadeti po rentnem davku, ker imajo le malo ali pa nič takih prejemkov, in bodo marsikomu nektre vrste navedenih dohodkov celo neznane, navedel sem le davku zavezane predmete obširno, da vsak lahko précej razvidi, ako in od česa mu bode treba plačevati ta davek. Kratko pa lahko rečemo: Rentnini zavezane so obresti od vrednostnih popirjev, obligacij, posojil, od denarja, naloženega v hranilnicah, dalje užitki in zakupnine (najemščine) od obrtov, danih v zakup.

Prihodnina (rentnina) pa so oproščene osebe, katerih rentnini zavezani prejemki ne presegajo niti sami za se, niti v zvezi z družničnimi dohodki zneska 600 gld. na leto. Ako ima na primer posestnik, čegar kmetija mu donša na leto 400 gld., vrhu tega posojenega tudi 3000 gld. denarja po 5 %, mu od obrestij 150 gld. ne bode treba plačevati rentnina, ker njegovi skupni dohodki znašajo le 550 gld. na leto.

Prihodnina znaša navadno 2 odstotka od prejemkov, zvezanih rentnini.

Višja davčna mera je določena le za obresti od državnih in drugih, pred veljavnostjo tega zakona izdanih javnih obligacij in od zakupnin za obrte, dane v zakup. V prvem slučaju znaša rentnina 10 odstotkov, ako niso obresti od teh obligacij niti s posebnimi zakoni oproščene tega davka, niti že dosedaj bile obložene z večjo izmero davka. Od obrtnih zakupnin je rentnina po 3 odstotke.

Nižjo, kakor zgoraj omenjeno navadno davčno mero, določa zakon na obresti od hranilnih vlog pri hranilnicah, zadrugah in posojilnicah. Prihodki te vrste so zavezani prihodnini 1 $\frac{1}{3}$ odstotka.

Ako imaš v hranilnici, ktera obresuje vloge po 4 %, naloženega 1000 gld. kapitala, dobiš na leto 40 gld. obrestij. OI teh je plačati rentnina 60 krajcarjev. Kakor vidimo, je ta davek primeroma jako nizek. Večkrat pa vlagateljem še tega ne bode treba plačevati, ker se je že dosedaj oglasilo več hranilnic in posojilnic, da bodo plačevale same rentnino za vlagatelje, tem pa izplačevale tudi naprej še polne obresti brez davčnega odbitka. Džnarni zavodi, kateri plačujejo rentnino sami, so to že razglasili po časnikih, zatorej jih meni tukaj ni treba navajati.

Marsikdo, ki je prebral te vrste, si bode mislil: „To je že lepo, kar določa zakon o rentnini, toda kdo pa bode hotel davčni oblasti povedati, da ima obligacije ali denar v hranilnici.“

Zakonodajalec si je gotovo tudi to mislil, zatorej jo je pogodil drugače. V največ slučajih namreč davčni zavezanci ne bodo sami plačevali rentnina pri davkarijah, temveč je po zakonu ukazano že dolžnikom, da ti pobirajo rentnino po odbivanju tako, da vselej, kadar izplačujejo ali k glavnici (kapitalu) pripisujejo davku zavezane obresti, odbijejo od teh najpoprej rentnino ter jo v določenih obrokih oddajajo državni blagajnici. Prejemnik dobi le ostanek po odbitku davka.

Tako odbivanje morajo opravljati:

1.) Blagajnice, oziroma plačevalnice države, dežel in javnih zavodov glede vseh davku zvezanih prejemkov, razven zakupnin, in

2.) blagajnice, oziroma plačevalnice okrajev in občin in pa javnemu dajanju računov zavezanih podjetij glede obrestij in rent po sebi izdanih vrednostih popirjev in glede obrestij od hranilnih vlog.

Na take prejemke, od katerih pobira davek dolžnik, se ne nanaša spredaj omenjena davčna oprostitve za osebe, katerih letni dohodki ne presegajo zneska 600 gld. Hranilnica zatorej odbije pri izplačevanju ali zaračunjenju vsakih obrestij od teh rentnino ne glede na to, na čigavo ime je denar vložen in ali ima vlagatelj 600 gld. dohodka na leto ali ne.

Iz navedenega si napravimo lahko splošno pravilo, da pobirajo rentnino od vseh avstrijskih obligacij in vrednostnih popirjev (izvzemši nekatere pri nas nenavadne) ter od hranilnih vlog blagajnice, ktere izplačujejo obresti.

Da si ne bode kdo davčne dolžnosti napačno tolmačil, naj tukaj še enkrat omenim, da so davku podvržene le obresti, ne pa glavnica ali kapital, iz kterega jih kdo dobiva. Vrednostnih popirjev, kateri ne donajajo nobenih obrestij, na primer večina sreček (lozov), torej ne zadeva rentnina.

Razven navedenih prejemkov, od katerih pobirajo davek dolžniki, nam ostanejo kot rentnini zavezane zlasti še obresti od inozemskih (neavstrijskih) obligacij in vrednostnih popirjev, obresti od zasebnih posojil, zakupnine od obrtov in užitki. Od teh pa predpisuje rentnino davčna oblast na ime onega, kateri dobiva take prejemke, toda le tedaj, ako ima ta oseba več kakor 600 gld. dohodka na leto. Odmerja se vsako leto posebej.

Stalne prejemke, kakor obresti, je obdačiti z zneskom, kterega so zares dosegli v zadnjem letu pred davčnim letom, premenljive prejemke, na pr. užitke ali zakupnine, pa po povprečnosti zadnjih treh let. Pri zakupnih obrestih za obrte, dane v zakup, se smejo odbiti od dohodka upravni in vzdrževalni troški in odpis tega, za kolikor se je z obrabo žnižala vrednost oprave, če ni zakupnik dolžan, nositi ta bremena. Taki odbitki bi bili na primer pri mlinih in gostilnah, danih v zakup.

Rentnina, katero odmerja davčna oblast, se predpisuje v tisti davčni občini, v kateri stanuje davčni zavezanec. Od nje je treba plačevati tudi deželne, občinske in druge doklade; rentnina pa, katero pobirajo dolžniki, je brez doklad.

Davčni zavezanci morajo glede vseh rentnini podvrženih prejemkov, razven tistih, od katerih odbiva rentnino dolžnik, uložiti vsako leto napoved na predpisanem obrazcu (tiskovini), ali ustno podati na zapisnik pri davčnem oblastvu, v kterega okolišju stanujejo.

Kako je napraviti napoved, je razloženo na zadnji strani omenjenega obrazca, kateri se dobi brezplačno pri davčnih upravnistvih, okrajnih glavarstvih in davčnih uradih.

Kdor je dolžan podati napoved, pa tega ne stori ali je poda neresnično, zapade kazni.

Podaje omenjene napovedi so, v kolikor jih davčno oblastvo posebej ne pozove v to, oproščeni tisti davčni zavezanci, kateri so

- 1.) že v preteklem davčnem letu plačali prihodnino,
- 2.) kateri med tem niso izpremenili domovališča,
- 3.) kateri niso dosegli nobenega pomnožka prejemkov.

Davčna odmera se v tem primeru opravlja tako, kakor da bi bile imenovane osebe napovedale, da trajajo njih prejemki nadalje v izmeri, ki je bila določena v zadnjem preteklem letu.

Ako zahteva davčno oblastvo napoved od kake osebe, ki nima nobenega prejemka, podvrženega davku, ali pa ktere skupni letni dohodek na leto ne presega

600 gld., naj ona to izrečno izjavi, da se ji ne predpiše davek po krivici.

Odmera se daje davčnemu zavezancu na znanje s plačilnim nalogom, zoper kterega je dopuščena pritožba.

Predpisana rentnina se plačuje v dveh enakih obrokih, in sicer 1. dne junija in 1. decembra.

Važno je tudi določilo, da se v primerih, kadar se od davčnega zavezanca ne more iztirjati prihodnina, pozove tisti, ki je dolžan plačati prejemke, torej dolžnik, naj nadaljna plačila obrestij ustavi tako dolgo, dokler ne bode zadržani znesek zadoščal v pokritje zaostanka na rentnini. Kadar dolžnik opusti izvršitev došlega mu ukazila, tedaj je osebno odgovoren za plačilo tistih zneskov, katerih ni pridržal. Taki slučajji pa se le redkokdaj pripetijo.

Premembe v višini rentnini zavezanih prejemkov med davčnim letom, bodisi zvišanja ali znižanja, se jemlje v poštev še le drugo priredbeno leto.

(Dalje prihodnjič.)

Novi civilno-postopni zakoni.

Piše Ivan Kavčnik, c. kr. sodni tajnik.

(Dalje.)

Če je treba, da stranka sama pride k razpravi, na pr. če nima zastopnika, ali če sodnik navzlic temu, da ga ima, vendar zahteva njeno osebno navzočnost, s ne stranka zaračunati le odškodnino za pot in za zamudo časa, ne pa tudi zato, kar je potrosila za hranjenje. Ako stranko zastopa oseba, ki ni odvetnik ali notar, se smejo zaračunati le gotovi izdatki za koleke, za pristojbine in za to, kar se mora sicer izdati v gotovini, ne pa tudi za trud ali za pota zastopnika. S tem hoče zakon preprečiti zastopanje po navadnih pooblaščenjih. To pa je popolnem utemeljeno. Pravu neuk zastopnik, in če se je po svojih mislih še tako dobro poučil pri zastopani stranki o dotični zadevi, gotovo ne boje znal sodniku podati takega pojasnila, kakor bi ga podala stranka sama ali pa odvetnik, odnosno notar, ki znanstveno in dejanski izvežban, vé, ktere okoliščine bodo za pravde važne, in si v teh pridobi točnega znanja od svoje stranke.

Novi zakon hoče, da se pravda hitro reši. Zato pa tudi zapoveduje, da se sme tista stranka, ki dejanske okoliščine ali dokaze navaja pozneje v pravdi, in se sodnik uveri, da bi jih bila lahko navedla uže prej, obsoditi v poplačilo troškov, bodisi deloma, bodisi do cela, ako se je pravda vsled tega zakasnelega navajanja zavlekla. Zakon na pr. zapoveduje, da mora tožitelj uže v tožbi navesti vse okoliščine in dokaze (priče, listine), ktere podpirajo njegovo zahtevo. Če bode tožitelj mesto v tožbi še le koncem pravde navedel kako važno okoliščino ali ponudil dokaz ter mora vsled tega pravda še dalje teči, občutil bode to svojo vnemarnost pri troških.

Zakon pa razven od strank tudi od drugih, pri pravdi sodelujočih oseb zahteva, da so kos svoji nalogi.

Če zastopnik, bodisi zakoniti (na pr. varuh ali skrbnik) bodisi odvetnik ali navaden pooblaščenec, s posebno vnemarnostjo (grobes Verschulden) v pravdi kaj zakrivi, mora na zahtevanje nasprotnika plačati dotične troške. Prav tako strog pa je zakon tudi proti sodniku samemu. Če le-ta s svojo očividno, posebno vnemarnostjo, zakrivi, da se je sodba, razprava ali sklep moral na višji stopinji razveljaviti, sme se mu na predlog stranke ali pa tudi uradoma naložiti, da on trpi troške.

(Dalje prihodnjič.)

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 38. Kobilica je storila žrebe pingavske pasme, katero je v zadnjih nogah krevljasto in bicelj se mu pripogiblje noter do tal. Žrebe je drugače lepega života, zato prosim pouka, če je kako sredstvo, da bi žrebetu uravnali noge? (I. P. v P.)

Odgovor: S takim žrebetom je težko kaj narediti in ni nobenega sredstva, da bi mu uravnali noge, temveč je treba le čakati, da jih narava sama popravi, kolikor je to sploh mogoče. Pospešite pa uravnanje nog s pokladanjem take krme dojni kobilici in pozneje odstavljenemu žrebetu, ktera daje dovolj rudninskih snovi za tvorjenje in okrepljenje kostij. Taka krma je pred vsem zobanje in klajno apno. Da ste dobili tako žrebe, bo vzrok kobilica ali žrebec, ki vsled svojih notranjih lastnosti naredi tako žrebe, ali pa je vzrok prazna krma, katero je dobivala breja kobilica. Poznali smo na Gorenjskem žrebca, ki je delal sploh taka žrebeta in se je zato moral odstraniti. Pri pingavskih kobilah je vzrok mnogokrat krma, ki obstoji iz samega sena in slame, kateri krmili imata premalo fosforovokislega apna v sebi iz kterega se dela okostje; zato take kobile store žrebeta, ki imajo slabo okostje in navadno pokrevljane noge.

Vprašanje 39. Kako se gnoji jaremu žitu z umetnimi gnojili in koliko se jih rabi? (G. L. v T.)

Odgovor: Žitu se da na 1 ha 300 kg superfosfata, 500 kg amonijakovega superfosfata in 150 kg čiliskega solitra, oziroma na 1 oral 180 kg superfosfata, 300 kg amonijakovega superfosfata in 90 kg čiliskega solitra. Ta gnojila se razven solitra podorjejo ob setvi, oziroma se dobro podvlečejo. Čiliskega solitra se potrese polovica, ko je žito dobro ozelenelo, druga polovica pa kake 3 tedne pozneje. Da se soliter lože ena komerno raztrese, ga morete pomešati s suho prstjo.

Vprašanje 40. Naredil sem petijot iz tropin in iz cukarina, ki pa ne vre in je vedno sladek. Kaj naj naredim, da dobi petijot moč in kislobo? (I. P. v S.)

Odgovor: Cukerin ni sladkor in zato tudi ne kipi. S cukerinom se ne da narediti petijot, zato ni za Vašo sladko mlakužo nobene pomoči.

Vprašanje 41. Kaj je vzrok, da pri nas letos živina splošno les grize. Poprej se je to pripetilo le pri kakem mršavem govedu, sedaj je pa ta napaka splošna. Kako se odpomore? (J. B. v D.)

Odgovor: To prihaja od slabe krme, zlasti od slabega sena, ki je iz izluženih, slabo gnojenih, ali celo mokrih senošetij. V takem senu manjka fosforovokislega apna. Gnojite senošeti s Tomasovo žilindro, pa bo ta napaka pojenjala. Sedaj pa zdravite živino s pokladanjem apnene klaje, katero dobite v Ljubljani v lekarni M. Leusteka. Žlica te klaje zadošča na dan za eno goved.

Vprašanje 42. Napraviti mislim ameriški matičnjak tem potom, da nasadim ameriških ključev, ktere potem 50 cm visoko zeleno pcepim. Jeseni bi potem cepljene mladike pri starem lesu odrezal ter jih porabil kot cepljene ključe za sajenke. Mnogi mi to odsvetujejo, češ, da bi taki ključi ne hoteli rasti, ker bi bili preveč zmučeni od vednega mandanja. Kaj je Vaše mnenje? (L. Ž. na G.)

Odgovor: Tako ravnanje ni napačno, a sme se pričeti še le drugo, oziroma tretje leto, ko so trte v matičnjaku uže dovolj močne. Pcepiti pa ne smete vseh mladik, ki vzrastejo iz ene trte, marveč morate pustiti par necepljenih, da te trte vzdrže krepko.

Vprašanje 43. Imam steno na hudem vetru, na kateri ne ostane noben omet. Kako naj odpravim to nevarnost? Tukajšnji zidarski mojster mi je svetoval mešati med apno in pesek soli in lanenega olja. (I. B. v D.)

Odgovor: Hiše in gospodarska poslopja na deželi, katerih vnanja stran je ometana, trpe vsled njihove proste, vetru in vremenu izpostavljene lege na tem, da jim omet rad odpada. Tej nezgodi pridemo kolikor toliko v okolišni naslednji način. Najpripravnejša za omet je s cementom spojena malta za stavbe na suhem, tako imenovana „podaljšana cementna malta“, ki pa naj je tako gosta, kakor se rabi za zidanje, ker ta najbolj kljubuje vremenskim vplivom. Ta se da lahko napraviti in se sme v 24.—26. urah večkrat pomešati, ne da bi kaj izgubila na svoji moči. Kot stenski omet naj se rabi naslednja mešanica, ki se je po skušnjah najbolje obnesla: 1 del apna, 2 dela cementa in 6 do 12 delov peska; ali: $\frac{1}{3}$ do $\frac{1}{4}$ dela apna, 1 del cementa in 3 deli peska; prva mešanica velja za omet mokrotnih sten. Ta omet s podaljšano cementno malto se vrhu tega proti vremenskim vplivom da zavarovati s tem, da ga prevlečemo z mrzlim raztokom iz 1 dela zelene galice (železnega vitrijola) in 3 delov vode. Če se po četrti prevleki ne pokaže več kak temen, črn madež, pa je ometova površina dovolj napojena s to tekočino. Po osušenju se mora stenski omet prevleči z rjavo, vodi kljubujočo plastjo, na kateri se v vodi rastopljene barve stanovitno obdrže, in dvojna prevleka s petodstotno milnatno vodo zadošča, da nakit postane nepremičljiv ter po drgnjenju s suknom ali s krtačo leščeč kakor oljnata prevleka.

Vprašanje 44. Kako se da praprot na njivi in na košenici z najboljšim uspehom zatreti? (I. M. v S.)

Odgovor: Praprot morete zatreti s pridnostjo in vztrajnostjo. Precej spomladi, ko ta plevel ozeleni, ga morete pri tleh populiti in to celo leto pridno nadaljevati. S tem tako oslabite korenine, silno globoko segajoče, da s časom poginejo. Važno je, da nobene rastline ne pustite toliko razviti se, da bi naredila tros, s katerim se praprot razmnožuje. Tako zatiranje velja pred vsem na senošetih. Na njivah je pa najboljšo sredstvo globoko obdelovanje in pridna pletev, k čemur mnogo pripomore pridelovanje takih rastlin, ktere zahtevajo okopavanje in osipanje, kakor na pr. krompir.

Vprašanje 45. Prerigolal sem vinograd ter podkopal nad 40 voz brinja. Sedaj me pa sosedje strašijo, da bo to brinje več škodilo kakor koristilo, zato se bojim to nadaljevati ter Vas prosim za svet. (A. K. v K.)

Odgovor: Podkopano brinje more le v tem slučaju škodovati, če je zemlja uže sama na sebi zelo rahla, ker jo potem brinjevo vejevje naredi še bolj rahlo ter bi utegnila trta trpeti sušo. Drugače pa brinje gotovo ne škoduje, marveč še gnoji, čeprav le počasi, kajti precejšnja množina smole v brinjevem lesu ovira njega trohnenje in pretvarjanje v gnojilo. Pa tudi v slučaju, če imate zelo rahlo zemljo (kakeršne pa običajno po vinogradih ni), bi se popisana neprilika kazala tudi le k večjemu prvo leto, pozneje se zemlja z brinjem vred i tako poleže, in to tem bolj, kolikor bolj strohni brinje. Ako je pa zemlja zelo težka ilovica, bo pa brinje koristno uže zato, ker zemljo rahlja, in ne glede na to, da v vsakem slučaju tudi gnoji.

Vprašanje 46. V naši okolici se uže dlje nego eno leto večina krav prepoja ter skoraj nobena ne ostane breja. Kaj more biti temu vzrok? Eni priporočajo brejost pospešiti s tem, da se kravi kri pušča na repu ali na gobcu, ali pa da se krava polije z vodo, kadar je pri biku. Ali je kaj na tem? (J. A. v H.)

Odgovor: Da krave ne ostanejo breje, niso krive one, ampak neplodni, slabi in izguljeni, ali tudi dobri, pa preveč rabljeni biki. Vsa navedena sredstva so bedasta; pač pa bi pomagalo leskovo olje, s katerim naj se namažejo vsi starokopitni živinorejci, zlasti pa oni župani, ki ne skrbijo glasom zakona za povzdigo živinoreje za dovolj dobrih bikov.

Vprašanje 47. Jeseni sem kupil v Istri mošta, kateri je še danes, ko se je spremenil v vino, popolnoma sladek; mislim da zato, ker je bil dodan vinu cukerin. **S čim bi se dal odpraviti iz vina cukerin?** (M. T. v Z.)

Odgovor: Cukerin je v vinu sam od sebe neizpremenljiv in ga ni sredstva, da bi ga uničilo, ne da bi se ob enem vino ne oškodilo.

Vprašanje 48. Ali ima župan sploh pravico kaj zaračunati za živinski potni list in koliko? (I. T. v C.)

Odgovor: Župan sploh nima pravice za pisanje živinskega potnega lista zaračunati kako pristojbino, marveč sme zahtevati le povračilo za tiskovino, največ v znesku 2 kr. Dovoljeno pa je županu, oziroma tistemu, ki gre živino pregledat, pobirati pristojbino za ogled v znesku 2 do 8 kr. Visokost pristojbine pa določi občinski odbor ter jo mora potrditi deželni odbor. Za živinski potni list se torej sme računati k večjemu 2 kr., za ogled pa posebno pristojbino, ki mora biti, kakor gori povedano, pravilno sklenjena in potrjena. Brez ogleda župan nikdar ne sme živinskega potnega lista izdati; če to stori je kazniv.

Vprašanje 49. Imam žrebe, katero je padlo pozimi v vodo in sedaj je šla dlaka raz njega. Kaj naj storim, da bo žrebe hitro dobilo novo dlako? (I. R. v P.)

Odgovor: V tem slučaju ni druge pomoči kakor snaga. Umijte večkrat kožo z mlačno vodo, in sicer s pomočjo mehke gobe ali cunje in potem zbršite žrebe do suhega. Da se polt okrepi, bo dobro, žrebe zmivati z vodo, v kateri se je kuhala hrastova lubad.

Vprašanje 50. Moji junici se je jeseni na spodnji čelusti zadej naredila bula, katero sem prerezal ter je iz nje iztekel gnoj. Čez mesec dnij se je naredila zopet bula, iz katere je teklo, a sedaj je to prenehalo in iz rane moli krvavo in razpokano ter bradavici podobno meso. Kako naj zdravim to bolezen? (I. Ž. v S.)

Odgovor: Bolezen je mramor na zadnji čelusti ter je v tem stanju, kakor jo Vi popisujete, neozdravljiva. Ker bo junica težko žvečila in bo zato shujšala, priporočamo Vam žival precej dati mesarju. Vender Vam pa priporočamo poklicati živirozdravnika, ker je le ta sposoben izreči končno sodbo, če vidi bolno žival.

Gospodarske novice.

* **Umetna gnojila**, in sicer kajnit ter Tomasovo žlindro, ima družba zopet v zalogi ter oddaja 100 kg po 2 gl. 60 kr. Vrh tega priskrbuje družba po izvornih tvorniških cenah vsa druga umetna gnojila iz kemijske tvornice v Hrasniku pri Zidanem Mostu.

* **Bike belanske pasme** bo kupovala kr. hrvatska vlada konci tega meseca na Kranjskem, in sicer take, ki so uže za pleme, pa še niso menjali zob (preko 18 mesecev stare), in tudi mlajše, čez leto stare, če so izredno lepi. Kdor ima takega bika naprodaj, naj to takoj zglosi naši družbi, ktera potem pismo izroči dotičnemu zastopniku hrvatske vlade. Opozarjamo pa, da družba ni potem v nobeni nadaljni zvezi s tem nakupom in da je ni potrebno z vprašanji nadlegovati kakor lansko leto, ako nakupovalec ne obišče vsakega, ki je bika za prodaj prijavil.

* **Popravek.** V „Kmetovalcu“ št. 4. v spisu „Zbirka jabolka in hruške za naše kraje“ je izostala vsled neljube pomote med jabolki za splošni nasad izborna 6 vrsta „landsberški kosmač“, ki zori oktobra in se drži do svečana. Ta in pa veliki kaselski kosmač, sta najboljša za odprte vrte in nasade ob cestah, ker se njih sad na drevesu dobro drži in ni koj iz drevesa užiten, ampak mora ležati.

* **Samostalni konjerejski odsek** c. kr. kmetijske družbe kranjske je imol 10. dne t. m. občini zbor, ki je rešil po pravih predpisane točke dnevnega reda ter je v odbor izvolil gg. Gamsa, posestnika v Iški Loki, in V. Ogorelca, posestnika v Škofelji. Dalje se je ukienilo skrbeti, da se bojo premovanja konj poprej vršila, kakor je bilo dosedaj običajno, in sicer če mogoče uže letos.

* **Bakreno galico** je družba uže prejela in jo oddaja udom po 23 $\frac{1}{2}$ kr. kilogram, neučom pa po 26 kr. Gg. družabniki naj izvolijo galico po možnosti naročiti potom svojih podružnic. Družba ima vse galice 10 vagonov in jo bo oddajala, dokler bo kaj zaloge, zato naj vsak pravočasno naroči tisto množino, katero potrebuje.

* **Krompirja** nima družba nič več v svoji zalogi, zato ne sprejema več naročil nanj in od sedaj naprej na taka naročilna pisma tudi ne bode več odgovarjala.

Sadno drevje iz družbine drevesnice, razven nekaj pritličnega drevja, je vse oddano in se tekom tega meseca dopošlje naročnikom. Naročila se sprejemajo le še na pritlično drevje in se vrhu tega odda še nekaj mlajših parmen (po 2 leti stare) komad po 10 kr.

* **Poučna predavanja** in cepilni tečaji bojo v drugimi plovici meseca marcija in ves april po vseh vinorodnih krajih na Kranjskem.

Gospod Gombač bo poučeval po vipavskem, ilirskobistriškem, litijskem in krškem okraju, g. Skalicky, tehnični voditelj, v novomeškem in metliškem, g. Šetina, voditelj drž. trtnice v Črnomlju, pa v črnomaljskem okraju. G. Gombač bo predaval:

Dne 19. marcija	ob 3. uri	pop v Košani;	samo teor. predav.
" 20.	" 3. "	" v Podragi;	" " "
" 21.	" 9. "	dop. na Vrabčah;	cepilni tečaj.
" 22.	" 9. "	" Gočah;	" "
" 23.	" 9. "	" Planini;	" "
" 24.	" 8. "	" v Vrhpolju;	samo teor. pred.
" 25.	" 3. "	pop. v Št. Vidu;	" " "
" 26.	" 8. "	dop. v Št. Vidu;	cepilni tečaj.
" 30.	" 9. "	" v Nandanjem Selu;	cepil. tečaj.
" 31.	" 9. "	" v Premu;	cepilni tečaj.
" 2. aprila	" 9. "	" v Št. Janžu;	" "
" 3.	" 8. "	" v Radečah;	samo predavanje.
" 4. in 5. aprila	ob 8. uri	dop. v Krškem;	cepilni tečaj.
" 17. aprila	ob 8. uri	dop. v Tržišču;	cepilni tečaj.
" 17.	" 3. "	pop. v Mokronogu;	samo predav.
" 18.	" 9. "	dop. v Mokronogu;	cepilni tečaj.
" 19.	" 9. "	" v Škocjanu;	" "
" 20.	" 9. "	" na Bučki;	" "
" 21.	" 9. "	" na Raki;	" "

Cepilni tečaji bodo trajali po cel dan.

Najprej bo 1—2 uri trajajoč teoretičen pouk o obnovitvi vinogradov, o boleznih, o porabi umetnih gnojil, o zakonih itd., potem praktično izvajanje. Teh poukov se sme vsakdo udeležiti. Od občine priporočeni mladeniči, ki bodo pristvovali pouku cel dan, bodo dobili posebno odškodnino.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

R a z g l a s

o oddaji čistokrvnih plemenih bikov belanske (cikaste) pasme, kupljenih z državno podporo.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kupi meseca aprila s podporo, katero je dovolilo visoko c. kr. kmetijsko ministerstvo za pospeševanje govedoreje, nekaj bikov belanske (cikaste) pasme.

Te bika boče odbor oddajal na podlogi došlih prošelj, in sicer z ozirom na potrebo čistokrvnih plemenjakov po dotičnih krajih.

Prošnje je vložiti do

25. dne meseca marcija t. l.

pri glavnem odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Vsak prosilec za bika mora v prošnji naznaniti, oziroma zavezati se:

1.) da je pripravljen bika vzprejeti ob pravem času na oni bližnji postaji, ktera boče določena, in sicer tistega bika, kterega določi odbor;

2.) da pošlje na račun precej, ko mu odbor naznani, da mu je bik prisojen 10 gld., kteri zapadejo, če potem ne vzprejme odkazanega mu bika;

3.) da plača ob vzprejemu bika polovico tistih troškov, ktere je podpisani odbor imel zanj pri nakupu, in sicer odračunši pod točko 2. omenjenih 10 gld., in

4.) da podpiše zavezno pismo, s kterim se zaveže imeti prejetega bika dve leti za pleme in, če ga iz kterega koli zadostnega vzroka z dovoljenjem podpisanega odbora proda, povrniti po 5 gld. za vsak mesec, kar ga pred časom odda.

Živinorejci, kteri bodo imeli prejetega bika čez 2 leti za pleme, in sicer najmanj 4 mesece dalje, dobodo po 20 gld. in za vsak nadaljni mesec po 5 gld. nagrade.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe Kranjske.

V Ljubljani, 28. dne februarija 1897.

V a b i l o

na občni zbor podružnice c. kr. kmetijske družbe v Cerknici, ki boče 20. marcija 1898. l. ob 3. uri popoldne v šolskem prostoru.

V Z P O R E D :

- 1.) Poročilo o drevesnici ter o oddaji dreves za l. 1898.
- 2.) Predložitev računa za l. 1897.
- 3.) Posvetovanje o 3., 5. in 6. točki § 32. družbinih pravil.
- 4.) Volitev novega odbora.
- 5.) Raznoterosti.

Cerknica, 13. dne marcija 1898.

Franjo Premrov, načelnik.

St. 3737.

R a z g l a s.

Na podstavi zadnjega uradnega izkaza o živinskih kužnih boleznih deželne vlade v Sarajevu se izdajajo vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari s 5. dne marcija 1898. l., št. 7242., nastopne zapojne odredbe zoper uvažanje ovac in prasičev iz okupacijskega ozemlja na Kranjsko:

1.) Zaradi kužnih ovčjih koz je prepovedano uvažati ovce iz okrajev Cazin, Rogatica in Vlasenica;

2.) zaradi svinjske kuge je prepovedano uvažati prasiče iz okrajev Banjaluka in Zvornik.

Iz ostalih zdaj neokuženih okrajev okupacijskega ozemlja se smejo samo pitani prasiči z živo težo najmanj 120 kilogramov po železnici uvažati na Kranjsko, in sicer v kensumni kraj Ljubljana v istoimensko železniško postajo c. kr. priv. južne železnice, če se takoj zakoljejo. Ravno tako je uvažanje zaklanih prasičev na Kranjsko v nerazsekanem stanju dopuščeno.

Te nove odredbe stopijo v veljavnost s

15. marcijem 1898. l.

ter se namesto razglasov s 27. dne julija 1895. l., št. 9837., s 15. dne junija 1897. l., št. 9054., in s 13. dne julija 1897. l., št. 10.375., ki se s tem razveljavljajo, razglašajo s pristavkom, da

se bodo prestopki zoper zgoraj imenovane okraje razglašanih uvoznih prepovedij za ovce, oziroma za prasiče, kaznovali po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51., transporti pa, če bi z njimi došlo tudi samo eno za omenjeno kugo obolelo živinče, zavrnili na oddajno postajo.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 10. dne marcija 1898.

Listnica uredništva.

J. Ž. pri Sv. T. Mrtva zemlja postane rodna, kadar se na zraku dobro razkroji, seveda jo morate tudi gnojiti. Hlevski gnoj bo najboljši. — Glede gnoja za pšenico berite odgovor na 89. vprašanje. — Umetna gnojila Vam priskrbi naša družba. — Sadno drevje spomladi mazati z apnom, nima nobenega pomena.

Fr. S. v B. Kdor je lov na dražbi kupil, tega tudi je. Kaj se je pred dražbo godilo, to ni nikomur nič mar.

J. S. na P. Da so pri Vas krave pred otelitvijo in po nji krvomočne, ni vzrok apna klaja, temveč gotove strupene rastline v senu. Priporočamo Vam, obrnite se do živinozdravnika.

M. N. v S. Če imate dovolj mleka za dve mlekaraki zadrugi, morete osnovati dve, a ozirajte se na to, da so potem troški večji. Prevdarite torej, kaj Vam bolje kaže: narediti le eno zadrugo, pa mleko daleč nositi, ali narediti dve zadrugi. Lavolovi stroji za posnemanje mleka so izvrstni in Vam moremo zanje jamčiti.

L. D. na R. O ravnanju z lovskimi psi nam ni nič znane. — Če je brinjevec postal grenak, prihaja od tod, ker je bilo v njem mnogo brinjevega olja, ki se je razkrojilo. Dajte tak brinjevec prekuhati.

J. K. v O. Vaša zadeva je vodopravna in je mi ne moremo razsoditi. Obrnite se do okrajnega glavarstva.

P. K. v G. Vedno je zgoraj bela barva, spodaj pa rdeča.

J. I. v P. Pošljite nam vejico smreke, ker bolezniki more biti več vzrokov, in sicer jo more povzročiti gliva, ki dela rjo, ali pa so neke vrste večje, ki uničujejo igle.

P. G. v G. Če imate branjarijo, smete prodajati vse one reči, za ktere ni potrebno posebno dovoljenje, t. j. koncesija. — Dobro kokošje pleme Vam bomo mogli še le tedaj nasvetovati, če nam sporočite, kaj zahtevate od svojih kokošij, to je, ali naj pridno neso, ali naj hitro rastejo ter dajo veliko mesa, ali pa naj bodo te lastnosti po možnosti združene. Vsa plemena namreč niso enaka glede teh lastnostij. Najbolje storite, če poiščete dobre domače, na Vaše podnebje vajene živali, od kterih si potem za pleme odbirajte najboljše.

J. K. v Š. V Vašem slučaju ne morete siliti sosa ta, ki ima njivo pod Vašo, da bi tudi on trebil jarke, s kterimi bi se omogočil vodi odtok iz Vaše njive, kajti vodopravni zakon velja le za tekoče vode.

M. S. v R. Če ima gostilno Vaša žena, potem Vas nihče ne more siliti, da bi morali imeti svoje vino v kleti druge hiše tudi zapečateni.

A. Z. na M. V takem slučaju ni drugega sredstva kakor potrpljenje in lepo ravnanje. Pustite žrebe le takrat k materi, kadar naj sesa, kobilo pa privežite na kratko ter ji med sesanjem dvignite eno spredujo nogo, da ne bode mogla brcati. S časom se kobila morda vender navadi žrebeta.

J. B. v T. Hruške so poginile, ker so se jim posušile korenine. Zakaj, tega pa mi ne vemo. — Glede junice, ki gloje les in žre dlako, berite odgovore v pričujoči številki.

M. F. pri Sv. J. Dotična trditev je gola vraža.

J. J. v Z. Bolečo žico za ograjo dobite pri tvrdki Hatter & Schrantz in Wien; Windmühlgasse 16. Prodaja se na metre, cene pa so različne. Pišite po cenik.

Z. S. v M. Prejo, domačo in vsako drugo, dobite pri M. Pircu v Kranju.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 6. V Ljubljani, 15. marcija 1898. Leto XV.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. marcija 1898. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 30.— kr. do gld. 35.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 45.— kr. do gld. 55.— kr.; gorenjska repa gld. 25.— kr.; laneno seme, domače osimno gld. 11.25 kr.; konopno seme gld. 11.— kr. do gld. 11.25 kr.; kuminovo seme gld. 25.— kr. do gld. 27.50 kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 7.50 kr.; urdeči Hrvat gl. 8.— kr.; prepeličar (koks) gld. 11.50 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čiščenega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 18.— kr. do gld. 18.50 kr. brez dima sušene gld. 18.— kr. do gld. 22.— kr.

Orehi domači: gld. 22.— kr. do gld. 24.— kr.

Ječice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.50 kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 27.— kr. do gld. 28.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 33.— kr. do gld. 34.— kr. " težke od 30 do 40 kg " " " " 28.— " " lahke " " " " 28.— " " " " 29.— "

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 45 kr. za kg.

Kozličeve kože po gld. —.60 kr. do gld. —.70 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 35 kr. za kg.

Druge vrste 20 do 23 " " "

Kože lisic po gld. 4.— do 4.— }
" kun " " 9.— " 10.— } za par.
" dihurjev " " 2.50 " 3.— }
" vidr " " 9.— " 10.— }

Kože zajcev po 14 do 15 gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 12. marcija 1898. Pšenica gld. 13.— kr., rž gld. 9.50 kr., ječmen gld. 7.50 kr., oves gld. 7.50 kr., ajda gld. 9.50 kr., proso gld. 7.50 kr., turšica gld. 6.70 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 13.— kr., fižol gld. 12.— kr., seno gld. 1.96 kr., slama gld. 1.78 kr. (Vse cene veljajo za 100 klgr.)

Na Dunajl, 14. marcija 1898. Pšenica gld. 11.91 kr., rž gld. 8.78 kr., ječmen gld. 8.75 kr., oves gld., 6.84 kr., turšica gld. 6.62 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Razglas.

V Razglasu št. 34., objavljenem v 3. št. „Kmetovalca“ t. l. se je vrinila pomota, in sicer stane tisoč macesnovih sadik 2 gld. 50 kr. ne 1 gld. 50 kr.

C. kr. deželno gozdno nadzorstvo za Kranjsko v Ljubljani.

Kot gospodarski pristav

išče službo pošten, marljiv in trezen mladeneč, absolvent kmetijske šole in sirarskega tečaja. Spričevala izvrstna.

Ponudbe pod: A. K. oekonom, P. Loka pri Zidanem mostu, Spod. Štajersko. (36—1)

Ako hočete imeti sveža in dobro kaljiva semena, ne naročajte jih od ogerskih židovskih tvrđ, ampak od domačih izvedenih semnotržcev. Če se tudi od drugod dobro blago dobi, ceneje in zanesljiveje se vendar ne more dobiti kot v znani trgovini z semeni pri

Alojziju Korsika,

Šelenburgove ulice št. 5 v Ljubljani.

Zato naj si vsakdo prej dobro premisli, predno kaj iz tujine naroči. Pri meni stoji več 100 kg najboljših zelenjadnih in cvetličnih semen, kakor tudi več 1000 kg raznovrstnih travnih semen, ktera so ravno kar naravnost iz Škotskega prišla, ter so častitemu p. n. občinstvu vsak čas na ogled in izbiro. (29—2)

Ceniki za l. 1898 franko in brezplačno.

Mlado čvrsto sadno drevje

nizke in visoke rasti, najboljših namiznih in gospodarskih vrst
prodaja, oskrbnništvo (32-2)

dr. Ignac grof Attems-ove grajščine
v Brežicah.

Visokodebelna jabolčna drevesa,

3 do 4 letne od 30 do 40 kr. komad; potem pritlikovce jabolčne in hruškovce, 3 do 5 letne v vsih oblikah vzrejene, po 30 do 60 kr. komad; divjake jabolčne 2 letne, presajene, 1000 kom. 15 gld.; hruškovce divjake 2 letne, za okuliranje 1000 kom. 12 gld.; pritlikavčne podlage 2 letne, 100 kom. 2 gld. 50 kr.

Razun tega tudi (27-3)

breškve

najfineje nove vrste, komad 30 do 40 kr. priporoča

Franc Podgoršek,
posestnik drevesnice v Brežicah (Rann)
na Štajerskem.

Razglas.

Iz godne drevesnice v Bršlinu pri Rudolfovem se bodo oddalo letos spomladi sledeče sadike:

400.000 . . .	3letnih krepkih smrek;
400.000 . . .	2 „ mecesnov;
120.000 . . .	2 „ črnih borovcev;
15.000 . . .	2 „ „ jelš;
10.000 . . .	2 „ ameriških borovcev;

Sadike se bodo prodajale v drevesnici ali pa primerno zavite in postavljene na pošto ali železniško postajo in sicer: smreke, mecesni, črni borovci po 1 gld. 50 kr. črne jelše in ameriški borovci po 2 gld. za tisoč (1000) komadov. (25-3)

Pismena ali ustmena naročila za te sadike sprejema c. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem, Krškem in Črnomlju, podpisano c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Rudolfovem in pa c. kr. gozdar v Rudolfovem, Krškem in Črnomlju do konca marnja 1898 pri katerih se morajo naročena drevesca proti potrdilu takoj plačati.

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo

v Rudolfovem, dne 24. februarija 1898.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Gelger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradcu.

(Ta drevesnica pripoznana kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izorno zalogo:

Vrtnice, visokodebelnatih in pritličnih; sadnega drevja, visokodebelnatega in pritličnega ter piramide, spalirje, kordone in enoletne požlahnitve; divjakov in podlag za pritlikovce; jagodnega sadja; lepotičnega drevja in grmovja, drevja (12-4)

Raspošiljatev pravilno imenovanih cepljčev vseh vrst sadja.

☛ Cenike je dobiti zastoj in franko. ☛

Reznike in korenjake (bilfe) portalis,

kakor tudi okoreninjene cepljenk z isto podlago požlahnjene z najbolj žlahtnimi vrstami, ki donašajo lepo namizno grozdje in s takimi ki veliko rodijo,
prodaja (33-2)

oskrbnništvo dr. Ignacij grof Attems-ove grajščine
v Brežicah.

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravlja v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjskega trg šte. 20.

Trpotčev sok nepresežno deluje pri vsih prehlajenjah dušnih organov, ter je najboljše sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobol, hripavost in vratnobil. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevajo. — Izmed mnogih zahval spominjam tukaj samo ono: (17) (7-5)

»Velecenjeni gospod lekarnik!

Posljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delujočega trpotčevega soka; potrebujem jih za moje znance. Jaz sem od dveh steklenic od neznosnega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočil bodem ta zdravilni sok vsim prsobolnim. S poštovanjem. — Rudolf Ausim. Na Dunaji, 20. marca 1897.

Pazi naj se toraj, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti oni samo je pravi trpotčev sok, kateri to varstveno znamko nosi. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se vsaki dan s pošto na vsa mesta in sicer proti predplačilu (priračunavši 20 kr. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil razpošiljajo se na zahtevo zastoj in poštine prosto. Lekarna k Zrinjskemu, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg šte. 20.

Pravi trpotčev sok iz lekarne »k Zrinjskemu« v Zagrebu, dobiva se tukaj v Ljubljani v deželni lekarni pri Mariji pomagaj Milana Leusteka, Resljeva cesta št. 1.

Oddaja ruskega lanenega semena.

Podpisana družba bo oddajala tudi to leto pravo rusko laneno seme in sicer

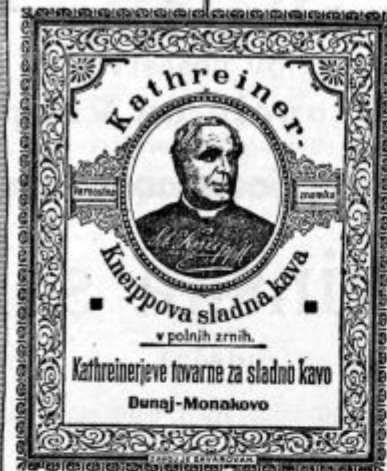
kilogram po 14 kr.

Naročniki naj se takoj oglase pri podpisani družbi ter naj prilože aro in naznanijo zadnje železniško postajo. (3-5)

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani.

PRISTEN

Cena zavoju 25 kr. (50 vinarjev)
vsečina 500 gramov.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvirne zavoje.

(1-5)

JOSIP LEUZ

trgovec

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje in prodaja zgodnji rožni krompir; nadalje prodaja vsakovrstni semenski krompir kakor: pravi češki onejldovec, ogerski „Imperator“ potem „Schneeflock“, pravi ribniški in angleški rumeni krompir, kakor tudi izvrstno jedilno čebulo in mali okrogli čebulček za saditi. — Tudi kupuje drevesen ali plučen mah in pa črno in belo čmeriko.

(13-4)

Jajca za valjenje

od plemenitih kur (23-3)

prodaja Ivan Kranjc, veleposesnik v Št. Ilju pošta Velenje na Štajerskem in sicer:

Brahma eno po 10 kr., plymouth rocks po 15 kr., houlan po 20 kr., domači fazin po 25 kr., kokinkina rumena po 25 kr., pegatke po 15 kr., domače štajerske kure po 10 kr. in dorking po 20 kr.]

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega deteljnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, ter naj prilože vsaj polovico zneska. Družba naročila bode le toliko semena, kolikor bo naročenega.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji,

1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali vođne detelje) stoji 55 kr., 1 klgr. debelozrnate domače t. j. štajerske, rudoče detelje stoji 50 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čišteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. Naročila je prijavit

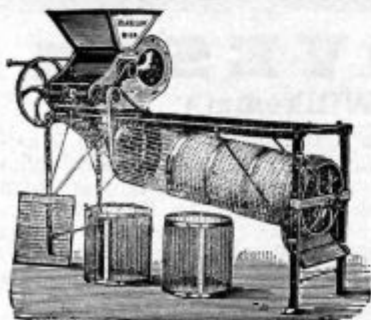
(2-5)

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Zastopniki se iščejo.

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (11-5)

IG. HELLER na Dunaju

II/, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Mala naznanila.

Vsak od e. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijavit med „Malimi naznanili“ kako objavo tiskajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 6 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Pluge in ospalnike izdeluje in priporoča po 8 in 9 gld. komad Miha Preložnik, kovač v Hotinji vasi pri Kranichsfeldu, Spod Štajersko. (12)

Pluge in ospalnike, najboljše sestave izdeluje od 7—9 gld. komad; tudi izdeluje okopalnike, stroje za koruzo sejat vse iz čistega železa po najnižjih cenah Matej Bregant, kovač v Orehovesi, pošta Kranichsfeld, Spod. Štajersko. (19)

Jabolčno drevje, zlate parmene in nekaj drugih vrst od 4 do 5 let starih, proda eno po 30 kr. Ant. Kos, učitelj v Naklem pošta Šenčur pri Kranju. (37)

Zanesljivo čisto, žide prosto deteljno seme od lucerne in trave, kakor tudi velikansko peso in zelje, in pa apneno klajo za ži-vino ima v zalogi Ivan Gašperlin trgovec v Šenčurju pri Kranju. (38)

Domače detelje v mešičkih prav lepe, 30 do 40 mernikov, ima na-prodaj po primerni ceni Jak. Strah posestnik v Vodmatu št. 12, Ljubljana. (39)

100 centov suhe lucerne detelje za krmo, po 3 krone cent, proda Josip Kalin, v Št. Jarneju, Dolenjsko. (43)

500 kg rudečega ribniškega fižola, lepo zbrano blago, za seme, cena po dogovoru, ima naprodaj. Janez Škrabec v Krovachi št. 14. pošta Ribnica. (44)

Osem lepih domačih prasičev, težkega plemena, jorkširske pasme, dvanajst tednov starih ima naprodaj Matija Vidmar, posestnik v Šenčurju pri Kranju. Cena po dogovoru. (45)

Montikola, okoreninjene, prodaja 100 po 1 gld. do 1 gld. 50 kr. prof. Kristan v Koprnu. (46)

Lepi in popolnoma sveži cepiči dobrih in rodovitnih vrst trsov, kakor tudi dobro okoreninjene amerikske trte Riparia souvag, Riparia Portalis, Solonis. Rupestris montikola in metalica se dobivajo pri Antonu Kókotu, posestniku v Pišecah, pošta Brežice, Štajersko. (47)

Posestvo na prodaj na Koroški Beli, pošta Javornik, s hišo in go-spodarskim posloppjem, kateremu pripada 7 oralov njiv, 24 oralov travnikov in 33 oralov gozda. Pogoji ugodni. Več pove lastnik Matija Čop, posestnik na Rodinah, pošta Žerovnica. (48)

Orehe „papirnike“ za saditev, 120 komadov po 2½ m visoke ima po nizki ceni naprodaj Josip Benedičič, posestnik v Lipnici, pošta Kropa (Gorenjsko). (49)

Lepega, pristnega, ribniškega fižola za seme ima po nizki ceni obilo naprodaj Jakob Lavrenčič, trgovec in posestnik v Sodra-žici pri Ribnici. (49)

Dva bika, čiste pingavske pasme, oba sposobna za spuščanje, ima naprodaj Ant. Kržišnik, posestnik na Bukovem Vrhu št. 26, pošta Poljane nad Škofjo Loko. (50)

Vsakovrstna lanska in starejša naravna istrska in dolenska vina (cviček), kakor tudi pristno vinsko žganje iz Prosekarjevih tropin in vsakovrstna druga žganja ima vedno v zalogi J. C. Röger, trgovec v Ljubljani, Žitni trg št. 2. (51)

Notranjskim kmetovalcem

priporočam po nizkih cenah (37—1)

za pomladansko setev

travno in deteljno seme (garantira o, predenice prosto) ter razna druga poljska in vrtna semena, osobito seme orjaške pese „Maumuth“, „Oberndorfer“ in „Eckendorfer“, več vrst korenja, zelja, salate itd. Nadalje tudi ličje (Raffiabast) drevesno smolo in razne druge stvari za vrtnarstvo.

ANTON DITRICH,
trgovec v Postojini.

Seme pravega kašelskega zelja

prodaja po 50 kr. 30 gramov (31—2)

Ig. Mercina, posestnik v Zg. Kašlju, pošta Zalog pri Ljubljani.

Na prodaj je

malin, žaga

in devet oralov posestva. Več pove

Anton Klopčič na Vrhpolji,
pošta Moravče na Gorenjskem. (35—2)

Živinska sol

(rudeča) (34—2)

v vrečah po 50 kilogramov dobi se vedno pri

Janez Fabian-u

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 2.

Domača tvrdka

Pehani, Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju izdeluje in prodaja po **tovarniški ceni:**

Najboljše možnarje za streljanje proti toči.

Novoiznajdene „brzostrelne in varnostne možnarje“, katerih ni treba nič zabijati, pri streljanji vsaka nevarnost izključena, pokajo boljše, potrebujejo manj smodnika in streljajo trikrat hitrejšje kot navadni možnarji.

Najboljše in najcenejše **travniške brane**, najizbornejše **slamoznice**, najnovejše **mlatilnice** z ležiščem na krogle, isto-tako **stiskalnice** in **mline za grozdje in sadje**, geple i. t. d. i. t. d. (4—5)

Prevzame v najboljšo in točno izvršbo vsa v strojno in li-varsko stroko spadajoča dela za **tovarne, mline, žage in druge obrtniške naprave**, istotako **prevzame vsak stroj** v najtemeljitejšo in cenejo **popravo**.

Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo **se jamoi.**

Tovarniške cene.

OVES

(Willkomm.)

Ta težka vrsta ovsa vspeva v vsaki zemlji, je naj-zgodnejša, dá zelo obilo pridelka, visoko in prav dobro slamo za krmiljenje ter nepreleži. Ker se ta oves redko seje, zadošča na oralo 50 kg. (28—8)

Razpošilja se z vrečo vred 25 kg za 5 gld.; 50 kg za 9 gld. 50 kr.; 100 kg za 18 gld. Vzorci v vrečkah po 5 kg se pošiljajo poštne prosto (franco) ako se znesek 1 gld. 70 kr. naprej pošlje na

grajščinsko oskrbnitvo Goliče

pri Konjicah na Sp. Štajerskem.